VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za Landeckou venuší a strašidelnými příběhy do ostravských dolů

GPS souřadnice: 49.866479, 18.2636379

Praktické informace

Délka trasy: 5 km

Obtížnost: Lehká trasa po naučné stezce kolem kopce Landek, pravěkého sídliště, do dolů a záchranné báňské stanice. Výlet není možný jet s kočárkem a ani na kole. Pejsky tentokrát taky nechte doma. Do dolů je nepustí a ani by se jim tam nelíbilo.

Vzdálenost od Prahy: 370 km, cca 3 a půl hodiny autem. Pojedete po dálnici D1 do Ostravy. Z centra Ostravy směr Hlučín, za mostem přes dálnici D 47 a řeku Odru odbočte doprava směr Petřkovice a poté podle ukazatelů.

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Parkování: Před areálem je parkoviště zdarma.

MHD: Z ústředního autobusového nádraží tramvají č.1, 2, 8, 12 na zastávku Muglinovská v Ostavě-Přívoze, poté autobusem č. 34, 52, 67, 68, 70 nebo 73 na zastávku Hornické muzeum. Doba jízdy 25 min.

Z hlavního nádraží ČD tramvají č. 1, 2, 8 na zastávku Muglinovská, poté autobusem č. 34, 52, 67, 68, 70 nebo 73 na zastávku Hornické museum – doba jízdy 15 min.

Možnost občerstvení: V areálu Landek jsou dvě restaurace.

Hornické mzeum (www.dolnivitkovice.cz/hornicke-muzeum**)**

Cena vstupenky:
VELKÝ OKRUH (Expozice báňského záchranářství + nové fárání)
Plné vstupné – 280 Kč, zlevněné vstupné – 210 Kč, rodinné – 760 Kč

Otevírací doba:
Muzeum je otevřeno celoročně: úterý – neděle, 10:00 – 18:00

WC: V areálu Hornického muzea.

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Štramberk, Helfštýn, Hranice, Poodří, Fulnek, Hradec nad Moravicí, Javor, Hrčava, Kopřivnice.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová

Trasu testovali: Stanislav (6 let), Klára (8 let), Michal (12 let)

Postřehy dětí:
Stáník: „Mně se nejvíce líbila jízda vláčkem před dolem. Vláčky mám moc rád a chci být strojvedoucím.“
Klárka: „Chtěla bych zkusit žít jako pravěcí lovci. Mamut na hřišti byl mrňavý a hezký.“

Michálek: „My už tady byli se školou, nejradši mám šatnu havířů. Je to tam strašidelné.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zveme vás na místo, kde si můžete přímo na povrchu nakopat uhlí, tak mělké jsou zde doly. Také s námi navštívíte pravěké sídliště, kde byla nalezena soška jediné štíhlé pravěké Venuše v Evropě. Přivítáme vás totiž v ostravském areálu hory Landek, kde se uhlí dříve opravdu těžilo. Sfáráme do dolů a navštívíme největší hornické muzeum v Evropě. Nejprve vás však naučná stezka provede po místech, kde kdysi žili pravěcí lovci. Hádanky a tajenka jsou pro děti, které už umí trochu číst, ale trasu mohou jít děti od pěti let. Kvůli tajence si nemusíte kupovat vstupenku do dolů.

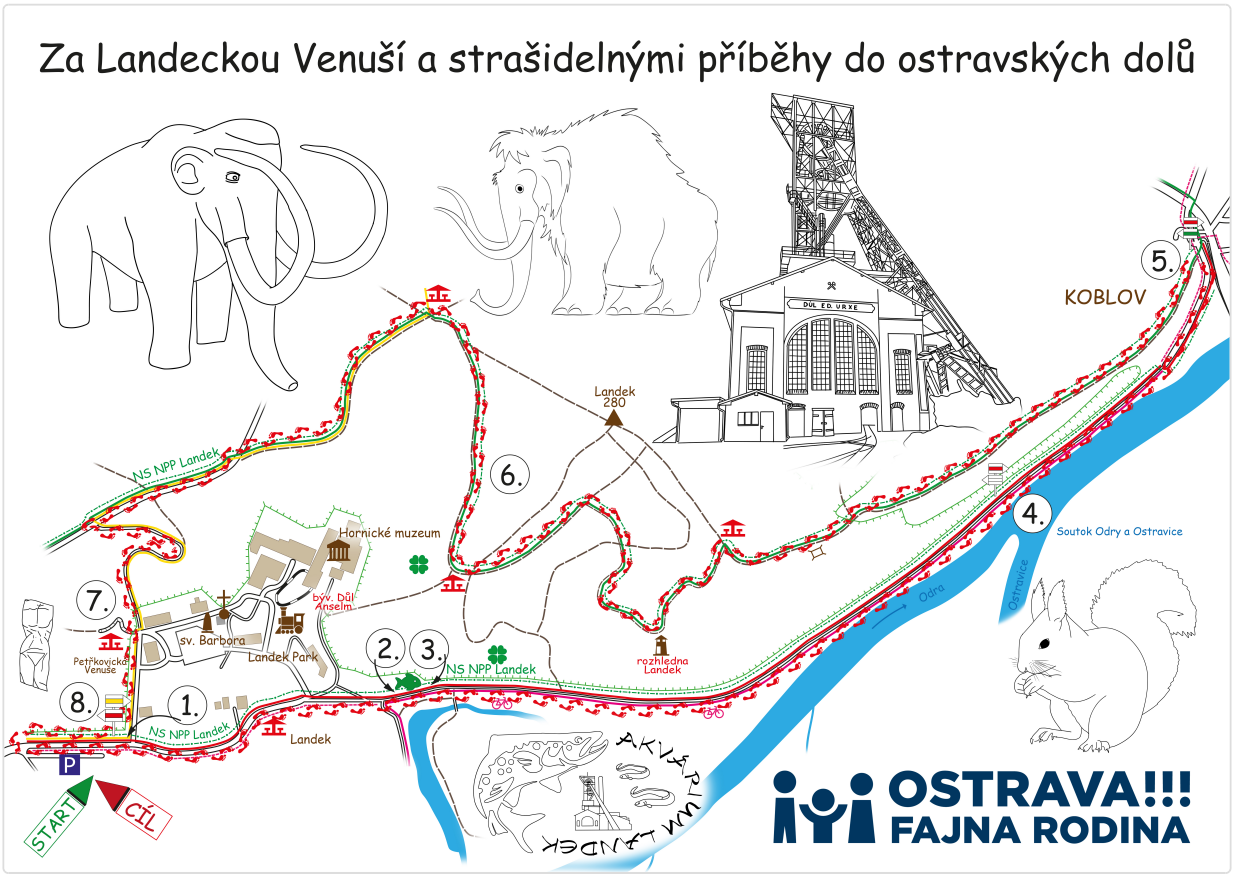
Výlet jsme pro vás připravili ve spolupráci s Magistrátem městem Ostravy v rámci projektu „Fajna rodina“ a TIC OSTRAVAINFO!!! A je pro vás tedy zdarma!

Dopis dětem

Ahoj kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou povede okolím ostravských dolů a do míst, kde žili pravěcí lovci. Budeme fárat do dolů, jezdit vláčkem a hledat mamuty. Ostravský kopec Landek, kde byla nalezena legendární Landecká venuše, je opředený řadou tajemství. Prý je v něm ukrytý poklad a má i svou prokletou landeckou paní na koni, jež ho hlídá. Stejně jako u našich ostatních výletů jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Za Landeckou Venuší a strašidelnými příběhy do ostravských dolů
KOBLOV
5.
Landek 280
6.
NS NPP Landek
Hornické muzeum
4.
Soutok Odry a Ostravice
Ostravice
Odra
7.
sv. Barbora
Landek Park
Petříkovická Venuše
2.
3.
NS NPP Landek
rozhledna Landek
8.
1.
NS NPP Landek
Landek
AKTIVA LANDEK
P
START
CÍL
OSTRAVA!!!
FAJNA RODINA

Doplňovačka

Toto jsou dnešní hádanky:

Zaparkujte na parkovišti v ulici Pod Landekem. Až tak učiníte, pořádně se rozhlédněte a řekněte, jak se jmenují stromy u parkoviště.

Zjistěte také, jak se jmenuje štola nalevo u skal. Jmenuje se tak někdo z vás?

První písmenko do vaší tajenky najdete na vstupní bráně.

1. **Doplňte slovo: Landek….**

Račte dále! Jdeme rovně za nosem po naučné stezce. Vracet se budeme asi tak za hodinu a půl z cesty, kterou vidíme nalevo.

Největší hornické muzeum v ČR se rozprostírá na jihovýchodním úpatí vrchu Landek, který leží nad soutokem řek Odry a Ostravice. Landek byl v roce 1992 vyhlášen národní přírodní památkou. Je to světově známá lokalita z hlediska geologie, archeologie, historie, přírodovědy a hornictví. Je také světoznámý nálezem Landecké venuše – 46 mm vysokým torzem ženy vyřezaným z krevele. Svým štíhlým až „kubistickým" tvarem se odlišuje od běžných paleolitických venuší. Je to jediná štíhlá venuše v Evropě. Tam, kde ji vědci našli, se půjdeme podívat v poslední části našeho putování.

Budeme se držet naučné stezky, takže se nikdo nemůže ztratit. Jdeme na to!

První část stezky prochází po staré hornické cestě podél jihovýchodního svahu Landeku a představuje karbonské horniny s tektonickými poruchami a zlomy. Dochované výchozy uhelných slojí na této stezce jsou dnes ojedinělé v celé Evropě. Tato oblast byla jako první na Landeku vyhlášená chráněným přírodním výtvorem již v roce 1966.

Je tady někdo, kdo se ve stejném roce narodil? Kolik je tomuto členovi výpravy právě teď roků? Dokáží spočítat školáčci?

Najděte cedulku s nápisem *Když lososi táhli Odrou*.

Máte rádi lososa k jídlu? My moc. A myslíte si, že žijí v Odře? Pokud navštívíte místní akvárium, dozvíte se to, ale kolem něj půjdeme až za chvilku.

Nacházíme se na nejvýchodnějším místě Českého masivu, podle kterého dostal také svůj název – Landek je počeštěný německý výraz Land-Ecke (kout země). Severní úbočí kopce se mírně svažuje do okolní krajiny, kdežto jižní a jihovýchodní svah prudce spadá do údolí Odry. Právě zde se vlivem eroze odhalil unikátní geologický profil s karbonskými vrstvami a vystupujícími uhelnými slojemi.

Po pravé ruce míjíme **lanové centrum** s netradičním lanovým bludištěm, zážitkovou trasou, náročnou trasou a dětskou trasou. K dispozici jsou také speciální atrakce jako big swing, powerfan a lezení na umělé stěně. Kdo by po prohlídce dolu stále ještě neměl dost, může se „doutahat" tady.

Další atrakcí, kterou lze navštívit, je **Akvárium Landek.**

Najděte logo akvária – rybička v něm z tlamičky vypouští název, který se stáčí dokola.

2. **Opište předposlední písmenko názvu.**

Zde můžete pozorovat ryby typické pro naše řeky a rybníky: kapry, pstruhy, štiky, sumce, úhoře, ale také další méně známé druhy. Akvárií je zde celkem 15 a jejich největším obyvatelem je dvoumetrový sumec Pepa.

Při troše dobré vůle by nějaký ten sumec mohl žít i v řece, která teče po vaší pravé ruce. Jak se jmenuje?

Víte, že tato ryba je vedle jeseterovitých ryb největší sladkovodní rybou v Evropě? Je sportovními rybáři velice vyhledávanou, byť obtížně ulovitelnou rybou. Je to převážně noční dravec. Široká nízká hlava přechází nenápadně v protáhlé tělo pokryté silnou kůží a slizem. Rozeklaná tlama je vybavena dvěma dlouhými chrupavčitými vousy v horní čelisti a čtyřmi kratšími v čelisti dolní. Slouží jako chemoreceptory a jsou v nich chuťové buňky, které se vyskytují na celé

spodní části těla. Nahrazují špatně vyvinutý zrak. Velmi silné čelisti jsou vybaveny velkým množstvím drobných zubů, kterým se říká „kartáče“. Jsou skloněny dovnitř tlamy a fungují jako struhadlo. Tento tvor může být až 3 metry dlouhý a 300 kg těžký. Často se vyskytuje v pohádkách o vodnících. Chytal ho třeba loupežník Rumcajs, kamarádil se s ním vodník Volšoveček nebo Čepeček.

Hned za akváriem jsou jiná roztomilá zvířátka – veverky.

Nedávno jim voliéru umístěnou vedle občerstvení U Ledňáčka poškodil neznámý vandal a veverky se rozutekly po lese. Šance na jejich záchranu byla mizivá. Díky přispění řady dobrovolníků i společnosti Heimstaden, která poskytla stavební materiál, se ovšem podařilo původní voliéru opravit a přistavět další. Aktuálně je obývá celkem osm těchto roztomilých hlodavců včetně mláďat, ty zrzavé před časem doplnila jedna bíle zbarvená. Zrzavých veverek obecných, kdysi v Česku naprosto běžných, ubývá. Černé a hnědé odstíny nyní převládají.

Najděte na voliéře cedulku s názvem *veverka obecná* a zjistěte, jak se latinsky řekne druhovým jménem.

3. **Doplňte slovo: Sciurus…**

Jdeme dále kolem vody a hlásíme: Vlevo hleď! Na tomto místě a v okolí se nacházejí neobyčejně velké uhelné sloje, které vycházejí až na povrch, což je světový unikát.

Věděli jste, že uhlí znali i lovci mamutů? Už v pravěku zřejmě náhodou přišli na to, že ten podivný černý kámen hoří a vydává více tepla nežli dřevo (zjistili to třeba tak, že do stromu, pod kterým leželo uhlí, udeřil blesk a pravěcí lidé viděli, že uhlí pod ním dlouho hoří). Archeologické vykopávky prokázaly osídlenost tohoto místa i prokazatelné zbytky uhlí v ohništi.

Nejstarší dokumentované využití uhlí k topení na světě v Landeku bylo umožněno geologickou anomálií. Řeka Ostravice totiž odkryla ve svém zákrutu sloje černého uhlí. Lidem stačilo jen brát.

(Na Landeku je možné pozorovat výchozy uhelných slojí přímo na povrch. Některé z nich mají mocnost větší než půl metru, například sloj *Neočekávaná* u brány dolu Anselm má 80 centimetrů.)

O mnoho tisíciletí později tady vznikl nejstarší důl na Ostravsku. Na Landeku se začalo rubat černé uhlí už v roce 1782 a podnět k těžbě dala sama Marie Terezie. Tehdy se ještě těžilo organizovaně štolováním. První jáma se jmenovala *Ferdinandovo štěstí*. Důl pak zdědil Anselm Rothschild, po kterém byl pojmenován. Po druhé světové válce byl na pár desítek let přejmenován po komunistickém aparátčíkovi Eduardu Urxovi.

Vidíte značku, která hlásí, že zde migruje jedno známé zvířátko? Které to je?

Skákejte alespoň 20 metrů jako ono a můžete u toho i kvákat. Zvládne to i maminka? Pár skoků a stehýnka bude mít k nakousnutí… :)

Landek je také první lokalitou na Ostravsku, kde se uhlí začalo dobývat těžařským způsobem. Nejvýznamnějším a vůbec prvním dolem v celé historii je právě důl Anselm, který se jako naprostý unikát zachoval dodnes. Těžba zde byla ukončena roku 1991.

Ve skutečném provozu měl Anselm hloubku 900 metrů. Horníci to měli opravdu moc těžké. Ve velkých vedrech (v dolních patrech pracovali i při teplotě 50 stupňů) rubali uhlí, v plicích se jim usazoval prach a trpěli těžkými artrózami, ekzémy a dalšími nemocemi.

Na Ostravsku se nyní uhlí již netěží vůbec. Všechny doly byly zasypány, i když je zde prý množství uhlí ještě na 60 let. A je to údajně nejkvalitnější uhlí na světě. O práci přišlo přes sto tisíc havířů. Nejblíže Ostravě se dnes uhlí těží v Karviné. I tam vede jeden z našich výletů s tajenkou!

Toto místo je chráněno jako lokalita evropského výzkumu a řadíme ji mezi nejvzácnější přírodní a kulturní památky České republiky a také se zde „stékají“ dvě řeky na O. Jak se jmenují?
Dvě největší řeky Ostravy – Ostravice a Odra mají soutok a orientační místo na červené turistické trase. Soutok lze spatřit v průhledu mezi stromy z lesní cesty vedoucí podél toku Odry.

Řeka Ostravice se do Odry vlévá u Hrušova a Koblova v nadmořské výšce 204 metrů. Na dohled odtud býval jeden z brodů staré obchodní cesty vedoucí z Těšína do Opavy a Krakova. Řeka byla hranicí českého státu, kterou hlídala posádka hradu

Landek. Ostravice je zde široká zhruba dvacet metrů. Klín soutoku tvoří neprostupná houšť nebezpečné rostliny – křídlatky. Ale abychom byli spravedliví, břehy Ostravice uvnitř města jsou od křídlatky pravidelně čištěny.

Víte, co je to křídlatka?

Je to statná, vytrvalá, rychle se rozrůstající invazní rostlina, dosahující výšky okolo 2 metrů a vytvářející téměř neprostupné porosty. Byla zahrnuta do seznamu 100 nejhorších invazních druhů světa.

Vzhledem ke své velikosti a hustotě porostu vytváří křídlatka jakési masivní monokultury, které vytlačují všechny ostatní druhy rostlin. Navíc vylučuje do půdy látky, které jiným rostlinám brání v růstu. V půdě křídlatka tvoří dlouhé a hustě větvené oddenky, díky kterým je nesnadné se porostu zbavit.

Vidíte ji, potvoru? :)

Ale zpátky k řekám. Jak že se jmenují? Tady někdo nedával pozor! Tak šup, kdo neví, udělá 3 dřepy! :)

Odra je 855 km dlouhá řeka, z toho 113 km je v Česku, 742 km v Polsku

Ostravice vzniká soutokem Černé a Bílé Ostravice v Moravskoslezských Beskydech, délka jejího toku je 65 km. Řeka Ostravice zase dostala svůj název od příliš „ostrého“, prudkého toku.

V 70. letech 20. století patřila Ostravice k nejvíce znečištěným řekám a byla téměř mrtvou řekou. Až s útlumem velkých průmyslových komplexů na Ostravsku od 90. let (např. vratimovská celulózka, Válcovny plechu Frýdek-Místek, Nová huť aj.) se čistota vody v Ostravici začala postupně zlepšovat.

Dnes už je Ostravice „zdravou“, zarybněnou řekou, ve které žije na 20 druhů ryb. Potvrzen byl i výskyt raka říčního. Z ryb je nejpočetněji zastoupen jelec tloušť a parma obecná, z dravých ryb žije v Ostravici pstruh obecný, okoun říční, bolen dravý a v některých úsecích i menší štiky nebo úhoři.

Najděte turistický rozcestník *Soutok Odry a Ostravice*. Vyhledejte na něm místo, které je vzdáleno 9 km. Které to je?

4. **Doplňte: Starý….**

A teď vám povíme jednu zajímavost.

Během bagrování v ostravském Koblově, zhruba v místech, kterými procházíte, objevil dělník v roce 1971 bronzový meč. Nacházel se v místech starého řečiště Odry a pochází z období kolem roku 1100 před naším letopočtem. Meč se nacházel v hloubce asi pěti metrů a byl vyrobený v mladší době bronzové. Má opravdu malou rukojeť o délce necelých deseti centimetrů, což archeology překvapilo. Je zdobený tenkými rytými liniemi na hlavici a v horní čtvrtině čepele. Spadá do období, kdy se na rozlehlém území Evropy rozkládaly kultury popelnicových polí. Podle archeologů byl zřejmě odlit a opracován v Alpách na severu Itálie. Zbraň nejspíše patřila někomu vlivnému. Nyní ho můžete vidět v Ostravském muzeu.

Podejdeme most, projdeme kolem domečku a jsme v Koblově. Jméno vesnice bylo odvozeno od osobního jména *Kobel(a)* totožného s obecným *kobela*, variantě slova *kobyla*. Takže jsme vlastně v Kobylově :)

Otočíme se do protisměru, chytneme se zelené značky a vracíme se zpátky – ovšem jinou cestou. Jsme přesně v půlce výletu!

Kdo první najde napravo štolu Hubert? :)

A kdo najde tabulku s nápisem *Národní přírodní památka Landek*?

5. **Jak se jmenuje ptáček na obrázku?**

Další část stezky prochází po hřebenu Landeku mezi Petřkovicemi a Koblovem podél skalních výchozů nejstarších uhlonosných vrstev. (Většina těchto míst leží na soukromých pozemcích a nejsou tak veřejně přístupná.) Stále se budeme držet naučné stezky a vracíme se zpátky po vrcholu kopce.

Zejména mezi obyvateli Koblova se kdysi o Landeku vyprávěly strašidelné pověsti. Mezi nejčastější patří pověsti o landeckém pokladu, který hlídá paní v černém oblečení na černém koni, nezdárná dcera landeckého pána proměněná v kance, nebo bílý pes s klíčem v hubě. K pokladu také bylo možno sestoupit dírou v zemi, která se otevírala většinou

během některého významného církevního svátku. Není dnes nějaký takový den? Neběží kolem vás pejsek s klíčem v tlamě? Rychle za ním! Pro poklad! :)

Pradávný kopec Landek je posledním výběžkem České vysočiny, na severním okraji Moravské brány. „České hory“ se zde lámou v Karpaty, a kopec je tedy mezníkem mezi východem a západem. Na tomto ostrohu nad soutokem již zmíněných řek stávalo kdysi slovanské hradiště. Za 10 minut ho začneme hledat.

Ani se není čemu divit, výhled do krajiny je odtud skvostný a případná nepřátelská vojska blížící se k hradišti musela být vidět hodně brzy, než došla k Landeku. Hradiště tak bylo ideálním místem pro kontrolu jantarové stezky, tedy kupecké trasy, po níž proudila sůl a jantar ze severu na jih a koření a výrobky středomořských dílen opačným směrem.

Víte, co je to jantar?

Jeden z nejstarších a nejhledanějších pokladů. Prostě zkamenělá pryskyřice. Stáří jantaru se pohybuje mezi 360 a jedním milionem let. Pochází z období prvohor až čtvrtohor. Jde o pryskyřici, která na místech, jež později zaplavila moře, vytékala z borovic. Jak si tak lepivě tekla, přilepily se na ni kousky rostlin, občas nějaký ten hmyz. Pomalinku se potopily… Navždy. Působením tepla a tlaku pryskyřice postupně zkameněla. Co bylo v ní, zůstalo perfektně zakonzervováno. Proto se dnes vědci pokoušejí dostat například z komárů a spol., kteří zůstali v pryskyřičných valouncích uvězněni, třeba DNA dinosaurů. Pokud v pradávném komárkovi zůstala kapka ještěří krve z večeře, je to teoreticky možné. Jestli nás ale paměť neklame, zatím se to podařilo pouze režisérovi Stevenu Spielbergovi ve filmu Jurský park. Jantary jsou barevně rozmanité. Od tmavě hnědé přes světlou až citronově žlutou.

Zkuste nyní najít obranný kryt. Je to takový malý betonový domeček nalevo.

Pozorovatelna civilní obrany Koblov *je klasické konstrukce, skládá se ze dvou místností a bývala oplocena. Její viditelná část je pravidelný šestiboký hranol (pozorovací místnost s uzavíratelnými průhledy a plynotěsným uzávěrem ventilace) a vedle něj je vstup, u kterého již chybí zajištění plynotěsným poklopem. Vznikla v období studené války v Československu jako příprava na možnost jaderné války s cílem předávat informace o válečných škodách v Ostravě.*

Na temeni vrchu Landek se nacházejí zbytky **slovanského hradiště** z 8. století našeho letopočtu. Přístupnější severní stranu chránil mohutný val, z něhož se do současnosti dochovalo 158 metrů. Mezi 11. až 17. století tu stál hrad Landek. Za jeho zakladatele bývá považován Přemysl Otakar II. Z dobových zpráv vyplývá, že měl pravoúhlý půdorys s věžemi v rozích. Byl zbořen na příkaz opavských knížat, do současnosti se zachoval jen nepatrný zbytek zdiva.

Vidíte ho?

A kdo vidí rozhlednu?

Dřevěná rozhledna stojí na hraně strmého svahu. Je vysoká 7 metrů a vyhlídková plošina se nachází jen 4 metry nad zemí, ale přesto je z ní dobrý výhled na blízkou Ostravu i vzdálenější Beskydy. Pohled na Beskydy je poněkud optimističtější než pohled na továrny, že? :)

Pomalu scházíme od hradiště o vrstevnici níže, a pak zase stoupáme. Kolem nás se začínají objevovat cedulky s názvy jednotlivých dolů. My se ale zastavíme u cihlového domu *Větrní* a zkusíme najít velkou ceduli s názvem *Stará důlní díla – Jáma Větrní*.

6. **Opiš poslední slovo souvislého textu.** (následuje za slovem terénu)

Její hloubka byla 43 metrů a sloužila pro odvětrávání dolů.

Čeká nás poslední část cesty. A tak si ještě před tím, než dojdeme k venuši, řekneme něco o zdejších rostlinkách. Poznáte nějaké stromy kolem sebe?

Základním původním druhem zde je buk, dub letní, dub zimní, habr a javor. Některé zdejší buky jsou staré více než 150 let. Zdejší území je chráněno a to také kvůli výskytu vzácné lilie zlatohlavé. Lilii asi neuvidíte, ale zkuste vyhledat některé stromové velikány. My jich viděli minimálně pět. Přečetli jsme si, že ze vzácných živočichů zde můžete potkat brouka drabčíka. Žije tady i ohrožený strakapoud prostřední, lejsek šedý nebo chřástal polní. Z opuštěných štol na noc vylétají netopýři.

Bojíte se netopýrů? My se jich nebojíme. Autorka tohoto textu kdysi žila a pracovala v Anglii a v jedné stanici pro týraná zvířata se starala hned o 3000 netopýrů. Občas je také musela vzít do ruky a někam převěsit. A víte, co má takový netopýr v chovné stanici nejradši k večeři? Kočičí žrádlo z konzervy.

Hledáme štoly – mají hezká jména.

Kdo najde Žofii? Žofko, kde jsi? Znáte nějakou pohádku o Žofce?

Zoologická zahrada je jen chabá náhrada,
v pralese skotačit tu chuť nelze potlačit.
Přejte nám víc radosti, chceme užít mladosti,
v kleci jsme celý den, tak ať se taky zasmějem.
Umbabá umbabá ubma ubma ú

Najde někdo štolu Jan? A znáte pohádky o Honzících? Určitě alespoň jednu.

Na rozcestníku s názvem *Landek (rozc.)* se vydáme po žluté značce směrem k Hornickému muzeu. Žluté značky se budeme držet až do konce výletu.

Budeme klesat a ztratit se nemůžeme. :)

Kolem nás jsou listnaté lesy a fantazie napoví, že se zde pravěkým lovcům muselo žít před dvaceti tisíci lety docela dobře. Po několika stech metrech nás pěšinka odvede až na místo, kde byla nalezena ona slavná hubená venuše.

Místo nálezu najdete napravo asi 30 metrů od pěšinky. Lézt tam však nemusíte, protože červenou krasavici vidíte i zde – jen je trošku větší než v reálném životě.

Najděte nápis.

7. **Opište slovo za číslovkou 23.**

Landecká venuše (nebo také Petřkovická), je paleolitická kamenná plastika, kterou objevil 14. července 1953 archeolog Bohuslav Klíma na lokalitě z období kultury mladšího gravettienu. Jde o pěticentimetrové bezhlavé torzo těla mladé ženy vyřezané z krevele (hematitu). Nalezena byla pod mamutí stoličkou v místě pradávného sídliště lovců mamutů. V její blízkostí bylo nalezeno mnoho kamenných artefaktů a kosterních úlomků. Stáří sošky je odhadováno na 23 000 let. Výjimečná je např. tím, že absence hlavy byl zřejmě autorův záměr, nebo že na rozdíl od jiných pravěkých venuší znázorňuje mladou štíhlou ženu.

Spolu s hliněnou soškou Věstonické venuše patří mezi zcela unikátní příklady pravěkého umění. Ačkoliv jde o nejvýznamnější pravěkou památku Ostravska, je trvale umístěna v Archeologickém ústavu v Brně.

Znáte ještě nějakou jinou venuši? A kde byla nalezena?

Jak se jmenuje knížka od Eduarda Štorcha o pravěkých lidech?

Tu my máme moc rádi. Také se nám ovšem líbí knížka *Hrdina Nik* a staré filmy o pravěku – *Osada havranů* a *Volání rodu* nebo třeba *Cesta do pravěku*. Vy ale spíše budete znát *Jurský park*, že? :)

Nalevo už vidíte areál Hornického muzea, mamuta i harendu, ale než se do něj podíváme, tak si musíme vyzvednout poslední písmenko do tajenky. Najdete ho u sochy svatého muže, který hlídá areál jen o pár desítek metrů níže.

8. **Jak se jmenuje svatý muž?**

Vidíte už vaši tajenku? A víte, kdo to je? Takový podzemní neposedný pohádkový skřítek.

Tak teď už hurá domů.

Doufáme, že se vám výlet líbil a pokud se vám líbilo v dolech, můžete s námi příště jít třeba do stříbrných dolů v Příbrami. Zdař Bůh!

Návštěva Hornického areálu – placené

Hornické muzeum začalo vznikat ještě v závěrečné fázi provozu dolu od roku 1987. Zpočátku bylo jeho úkolem zachraňovat a shromažďovat důlní techniku, dokumenty a fotografie související s těžbou černého uhlí na Ostravsku. Veřejnosti byla podzemní expozice zpřístupněna roku 1993 na svátek hornické patronky svaté Barbory (4. prosince). Nachází se ve štolách nejsvrchnějšího patra dolu Anselm ve slojích Albert a František. Důl Anselm byl vyhlášen kulturní památkou.

Za branou už vidíte těžební věž, od ní pokračujeme pod kopcem směrem doleva. Na kopečku už vidíme mamuta a pravěkého lovce a také hezké hřiště.

Pan průvodce nás ještě před prohlídkou pošle do havířské šatny v budově nalevo. Je to strašidelná budova. Havíři před a po šichtě si zde svlékali a oblékali pracovní oblečení, a pak ho špinavé a mokré na kovových řetízcích vytáhli ke stropu. Visí tady jako nějací oběšenci.

Když tohle viděla babička dětí z našeho testovacího týmu – Boženka, hned říkala, že je to skvělý nápad na ukládání prádla, a že si určitě ze stropu v malém bytě také spustí nějaké drátky!

A teď už zamíříme dolů do dolu! Pan průvodce vás nyní vyzve, abyste nastoupili do výtahu a simulovanou jízdou s promítáním hloubky pod nohama vás odveze do dolů. Cesta dolů původní klecí je sice dlouhá jen šest metrů, přesto umožní udělat si představu o tom, jakým způsobem se horníci dostávali každý den za prací.

Tady vám ale musíme něco říct. Představte si, že když jsme výtahem jeli my, tak se rozbil a zasekl několikrát v mezipatře. Uvízli jsme v něm skoro na 15 minut a vůbec to nevypadalo dobře. Naštěstí nás pak odvezl i vyvezl tam, kam měl, ale byl to horor! Hlavně pro pana průvodce. Ten pořád opakoval (děti teď neposlouchejte): *„Kurňa a teď jsme v řiti!“*

Pod zemí na návštěvníky čeká 250 metrů důlních chodeb, unikátní štoly z první poloviny 19. století, stěnové poruby i důlní pracoviště s originálními těžními stroji.

Kolik takových horníků dole zahlédnete? Schválně, počítejte... A vidíte ve slujích ještě zbytky uhlí? Tak opatrně, ať se neumažete. Naše děti vylezly z dolu černí jako kominíci a o bílých kalhotách babičky radši ani mluvit nebudeme.

Lehké mrazení v zádech pak mohou návštěvníci pocítit u uzavíracích hrází štol, za nimiž se nacházejí smrtící důlní plyny – samozřejmě ovšem pod přísnou kontrolou měřicích přístrojů. Největším nebezpečím pro horníky byl plyn metan. Způsobil jen na Ostravsku stovky výbuchů a připravil tak mnoho horníků o život.

A teď už vzhůru na povrch. Máme za sebou hodinový výklad v dolech a ještě nás čeká prohlídka báňského záchranářství. Pokud už jsou děti unavené a chcete se jít raději podívat na pravěká sídliště za lovci mamutů, odvyprávíme vám, o co přicházíte. Náš testovací tým byl také unavený, a tak malé děti šly běhat na hřiště a velké došly na prohlídku muzea. Všichni společně si pak dali nanuka a limonádu v restauraci u vláčku. Zkuste při té příležitosti na podlaze venkovního posezení najít malé kladívko s maličkým letopočtem a havířem.

Expozice důlního záchranářství

V budově báňského záchranářství spatříte největší expozici svého druhu na světě. Zjistíte, jak vypadá důlní záchranářská základna, uvidíte dýchací a oživovací techniku od nejstarších dochovaných přístrojů z roku 1884 až po rok 1942, potápěčskou, dýchací a oživovací techniku po roce 1942, budete moci nahlédnout do pietní místnosti padlých záchranářů.

Landecká expozice báňského záchranářství je největší svého druhu na světě. Jednou z atraktivních a poněkud adrenalinových možností, které se tu návštěvníkům nabízejí, je možnost vyzkoušet si záchranářský výcvik na cvičném záchranářském polygonu. Na něm se simulují podmínky, do nichž se členové týmů při svých zásazích skutečně mohou dostat: nedýchatelné prostředí, tma, horko, hluk, stísněný prostor... Vyzkoušel si to jeden z našich tatínků a nebylo to tedy prý nic příjemného. Zkuste to i vy! Nic pro klaustrofobiky.

Exponáty na volné ploše pak zachycují zdejší lidské aktivity od doby kamenné v podobě sídliště pralidí, přes rozmach těžby reprezentovaný typickou průmyslovou architekturou, až po důlní techniku 20. století. Těžební stroje a důlní vláčky si oblíbily zejména děti, které po nich mohou lézt. Až si vše prohlédnete, vraťte se stejnou cestou kolem těžebních strojů a dětského pravěkého hřiště, kde si konečně můžete pohrát, až ke vstupní bráně, kde náš výlet začal a kde také skončí.

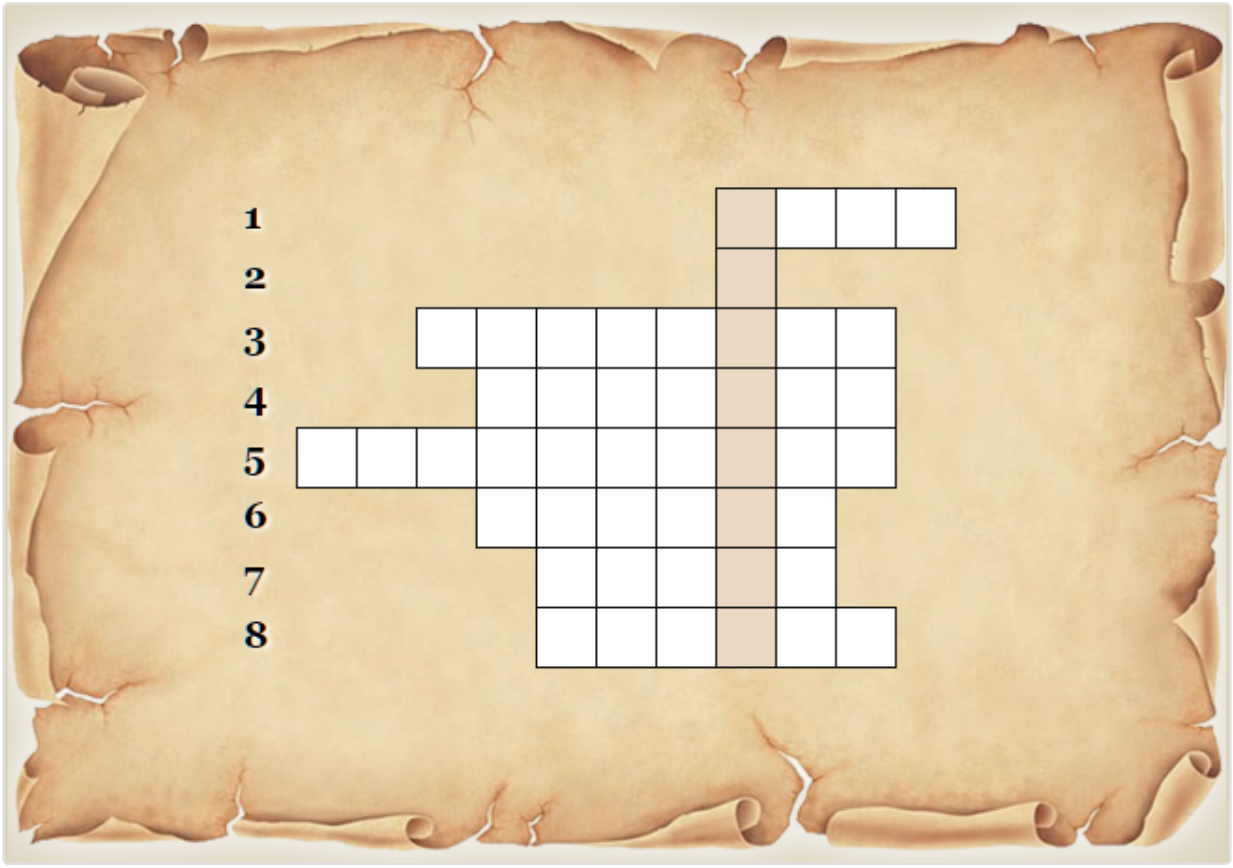
Hotovo! Procházka i osvěta jsou u konce. Děkujeme za vaši účast a také děkujeme Magistrátu města Ostravy a Ostravainfo za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA,v rámci projektu Fajna rodina.

Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! :)

V textu byly použity mimo jiné texty z webů www.kudyznudy.cz, www.cestyapamatky.cz, www.historickaostrava.cz, www.ostrmuz.cz, www.ostravainfo.cz.

Otázky k tajence

1. **Doplňte: Landek….**
2. **Opište předposlední písmenko názvu.**
3. **Doplňte: Sciurus…**
4. **Doplňte: Starý….**
5. **Jak se jmenuje ptáček?**
6. **Opište poslední slovo souvislého textu.**
7. **Opište slovo za číslovkou 23.**
8. **Jak se jmenuje svatý muž?**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 23.11.2026 19:54